

מסורת הש"ס

(א) [ערכין ג. חולין ג. ט, ב"מ ג.א, א, מנחות ג. ערכין ג. ע"ט, זבחים ו. ט] ויִקְרָא פֶּסַחמִסֵּךְ (בן, ו) ויקרא אֵלָּה, ו) חולין ב' ע"א, ט] (בדלילה לַמֶּןן ט.ט., ט) [מיר ג.א, ט] (מנחות ג.א,

תורה אור השלם

1. לא יחליפנו ולא ימיר אותו טוב ברע או רע בטוב ואם הקורבן במקוה בביתוהו וזקחה הוא ותמורתו יזקח קדש:

ויקרא כו י

2. ואם מן הצאן קרבנו לזבח שלמים יזקח או נזקבה תמים (קריבנו: אף בשם הוא מקריב את קרבנו והקריב אותו לפני ה'): וישקח את ידו על ראש קרבנו וישחט אותו לפני אלה מונע הקרבן בני אדון את דמו על המזבח קטוב: ויקרא כו ו-ח

הגהות הש"ח

(א) גמ' ואיתר לה וי' חז: **(ב)** רש"י ד"ה ה"ג אלה וכו' על המזיר, אלה ין כהן מה מטעם אפילו דיעבד כלומר דלס אפילו דיעבד קומץ לשמיטה. י"ז ואי המזיר: **(א)** ד"ה לית ליה וכו' מלש כלל חזר ידו ולא קרבן אצוי:

הגהות הגר"א

[א] גמ' והדר מני ט'. גרש"י רשאי דיעבד. להמיר עד מומר לניי: **[ב]** שם ותפסדו חקשקש. הכל ממזין למתלה לניי: **[ג]** שם דלמיר. ג"ל ואיתר: **[ד]** רש"י ד"ה אלה וכו' אצל ג"ל ללל:

מוסף רש"י

לא שאדם ישאיר להמיר. דהאי הכל ממזין לא ששאלס רשאי להמיר, אלא ין כהן מה מטעם בתמורה דיעבד (ב"מ ט). משום לא וסופג את הארבעים. משום לא יחליטנו (שם). תחלת הקדש. דהיינו תמורה שעקריתה תמלה (מנחות ג.א). כהיא תמלה הקדשה על בטמא ו'. מסוף הקדש. סמיכה שהיא סמיכה למשחית (שערי ב) שהיא סומך בשעת שמיטה, דמקץ למשחית שמיטה. (מנחות ג.א) כל בעלי חוברין. ומשם שפילו קרבן חזק בשופות טון צריכן למעול עליו ואין אחד סומך עליו (שערי ב). לית ליה. דס"ל אחד סומך לטעון ולה הו סכומין על קרבן סמיכה) הוליל והא שייך ביה (שם)

רבינו גרשום

אמר ר' יהודה ב"ר קמינ מצינן ה"ב תפיסין בתמורה. הכל ששמו תהא זו תחת זו ותפס זה תחת זה וזהו פירוש הכל ממזין ולא משמע דממזין לתחילה ואחרי כןתו ולא שאדם רשאי להמיר כלומר אצ"ג דהכל תפיסין לא שאדם רשאי להמיר לתחילה: **הב' אצתיי**. כלומר מאי ידל גנא: **אצתיי** יורש. דמימי: קטור' ר' יהודה תחלת הקדש. דהיינו תמורה שעכשו מביטתה אל תמורה תחילה במקדש: **אצות** הקדש. דהיינו סמיכה דתיקב לה שחיטה דהיינו סוף הקדש דכשהוא שוחטה מכלילא הקדש. ובה סוף הקדשו ידל אינו שחט. דתחוב על ראש קרבנו ולא קרבן אצוי הכי גמי אי שחט. ואמר לו ר' דאך בבכסי' נזיר (דף ג.א). משמע תחילת הקדש חובה עצמו וסוף הקדשו משמע תמורתו והיינו

טעמא דהתם לא מיירי בסמיכה והכא מיירי בסמיכה משמע כדאמרן: ואי"א רבנן דבב"י דירוש סומך את הב' קרבנו. דמשמע למעוטי כלומר קרבנו ולא קרבן אצוי: **בב"י רבנן תלתא** קרבנו כתיבי בסמיכה. בני שלמים ולא קרבן אצוי סביר רבנן: ואי קרבן עובד כוכבים. דאין קרבן עובד כוכבים טעון סמיכה: ואי קרבן חבירו. דאין אדם סומך על קרבן חבירו: כל בעלי חוברין לסמיכה. שאם הקריב שנים או שלשה קרבן אחד כולן סומכין עליו ודלכל חד קרינן ליה קרבנו וסבירא ליה דירוש סומך דקרבן אצוי דמי כמו קרבנו של יורש: ור' יהודה כל בעלי חוברין לסמיכה לית צ"ח אייתר ליה חד קרבנו למעוטי יורש: ואיתמא לעולם אית צ"ח. לרוביו כל בעלי חוברין ומוסיא יליף ליה את מאי שח חד קרבנו למעוטי יורש וחד למעוטי קרבן עובד כוכבים וחד למעוטי קרבן חבירו: **א"ר** ר' יהודה ר' חבירו וקרבן עובד כוכבים **מוד קרא נפקא** צ"ת. דתוריינו אינן שלו אייתר ליה חד לרוביו כל בעלי חוברין:

דאיתיתן מפי' התורה תשובה גנובה היא דה"פ ארבעים בכתיבה וכשר הדבר לעשות כן שאתה מורה הוראה לעשות כן וכי מותר להמיר לתחילה, ועוד קשה אמאי נקט הכל מתפיסין בתמורה אחד אנשים ויש לימא אתה אחד אנשים ב"י דסד"א אצ"ג דכתיב אם המר ימיר להבאי נשים אחי (קרי') [ריבין] ואהני לשון זכר ודאני מה שכל הפרשה נאמר בלשון זכר לומר שלא תקרוב אלא תמורה של זכר ואחי (קרי') [ריבין] וכו' שחיא קדושה להכי נקט לשון הכתחילה שחן ורגילין לומר שאף תמורת נשים קריבה ותו לא מדי. תוס' אחרות: **אצתיי** יורש. ע' בהשטות בסוף המסכת: **אף תחילת הקדש**. ע' בהשטות בסוף המסכת: **לרבות כל בעלי חוברין**. ע' בהשטות בסוף המסכת: **רש"י תחילת הקדש כתיבי וכו'** ו**בש"שאתם בתיב סמיכה**. [וחלת קרבנו] כתיב (בשלמים ואם מן הצאן קרבנו) אצ"ג כתיב חלתא קרבנו בעינאי אצ"ג דלא ספקין ליה אצל סומך. המעך בהשטות בסוף המסכת: **תוס' ה"ח הב' ממזין אחד אנשים ואחד נשים**. גליון הכא צריך למוציא נשים משום דתמורה אינה בכל אדם שאינה בצבור. ע"כ: **תוס' ד"ח ת"א גופא וכו'** ועוד **מאי קטשני ספח שקשקש**. גליון היתני לכל ממזין וסופג את הארבעים, ועיין בריש חולין בתוס' ד"ה התם. ת"ח: **שם אצמא משמע דמודי שישאם ספי**. משונן. גליון והקשה רבינו ברוך דמהכל ממזין שמעינן תני תירושני מודי וירוש ומחל שחושין לא שמעינן כי אי כותי, וצריך לומר דממזין בלא הכל שפיר משמע לתחילה אבל שחושין בלא הכל לא משמע מודי ע"כ בב"י. וכת' אי"כ כי פריך בחולין מכלל מעריכין ונדרין לימא דלמודי צריך כדמשני הכא וי"ל דלא אמרינן הכי וכו' ויחא דלקי והיינו הא [דס"ח] בחולין דמשום סיפא מינתיאי: **תוס' ד"ח קרבנו ולא קרבן וכו'**. ג' קרבנו כתיב חד בצאן וחד בבכש ופי' קרבנו ולא קרבן חבירו. וקשה דבפי' ב' מדות (מנחות ג.א ע"ב) דרשנין ידו ולא ידו אשתו ולא יד שלוחו ואי"כ למה לו ולא קרבן חבירו, וי"ל דאי לאו קרבנו ולא קרבן חבירו לא הווי מוקמינן ליה ידו ולא יד שלוחו אלא ולא יד חבירו אבל שלוחו הוי אמרינן שלוחו של אדם כמותו וכן עובד כוכבים דאי לאו אלא חד הוי מוקמינן ליה בעובד כוכבים אבל חבירו סומך. ואי"ת למה לו ידו ולא יד אשתו חופר ליה דבני ישראל מוסכין וק"א נשים מוסכין, וי"ל דהואי"ה מ' קרבן עצמן אבל בקרבן בעלי אימא דסמיכותו. **תוס' ד"ח ר"ה פאר וכו'** דהא יצ"ענן וכן מות. גליון וכן לר' יהודה אי לא כתב

הב' ממזין. צהמת חולין זו תחת זו של הקדש: **לא שאדם רשאי להמיר**. דהא כתיב לא ימיר: **מומר**. דמתפסין עלה קדושה ושתיקן קדושות: **וסופג אם הארבעים**. משום לאו דלא ימיר: **גמ' לא שאדם רשאי יא דיעבד**. בתמיה. דלכתחלה אינו רשאי

להמיר אבל דיעבד שפיר דמי: **ולא ימיר**. ומתני' קמינ דהכל ממזין אפי' למתחלה: ה"ג אלא הכי קמינ הכל **מתפיסין בתמורה אחד וכו'**. כלומר שתופסת קדושת תמורה צדמה צין על פי אנשים צין על פי נשים (ו) ומשמע יא(אפי') **דיעבד יא** כמו דלס המירה אפילו אשה תופסת על פיה קדושת תמורה ולא שאדם רשאי להמיר **כז' יורש**. שהמיר בקרבן שהפריש אצוי קרבן אצוי שמתורתו תמורה: **יורש סומך**. על קרבן אצוי שהפרישו אצוי בחייו ולא הספיק להקריצו עד שמת: **מאי טעמא דר' יהודה**. דלאמר יורש אינו ממזר: ה"ג יליף תחילת הקדש **מסוף הקדש**. גמר המתלה הקדש כגון תמורה: **מסוף הקדש**. דהיינו סמיכה דהוא סומך לשמיטה. י"ז ואי קשיא והא קרי לה לתמורה סוף הקדש צמסת נזיר (דף ג.א). משום דלא צייירי התם בקמיכה כלל והואיל לה תמורה סוף הקדש לגבי קרבן שהמירו צו דאותו קרבן הוי ראשון וחילופויו הוי שני אצל הכא דקא משמעין בסמיכה הויא לה תמורה תחילת הקדש לגבי סמיכה שהיא לבסוף שיתחכף לשמיטה: **מגלן**. דירוש אינו סומך: **תלתא קרבנו כתיבי**. צשלמים צפ' ויקרא מואס וצח צלמים קרבנו עד ואם עו קרבנו וצשלסתם כתיב

סמיכה: **עו קרבנו וצשלסתם** כתיב דמשמע על קרבן עצמו הוא סומך ולא על קרבן אצוי: **צעלי חוברין למסיכה**. שאם שנתפסו צ' או ג' על קרבן אחד קרינא אכל חד וחד קרבנו וכולן סומכין צו: **ליס ליה**. דודאי אינו טעון סמיכה כיון דלא מייחד קרבן דידהו כלומר כיון דלא הוי מלש ו(א) [ו] אכל אחד ואחד וכי כתיב קרא לקרבנו ולא לקרבן אצוי: **מחד קרא נפקא**. [ג] ו**דאייתר ליה חד לבעלי חוברין** למסיכה: **ור"מ** דאמר יורש ממזר מאי טעמא אמר לך (ז) **אם המר ימיר לרבות** (י) **היורש ויליף** הוי הקדש ומש"ה פשיט טפי דמנא הכל ממזין משום רבותא היינו לענין הקריבה דלמר לקמן הקדשה נמי קריעה ואשמעינן הכא דלף צמוד קריעה דס"י ארצעים צכתפיה וכשר וכל זה לא נהירא לר' עזריאשני רצ יהודה הכי קמני הכל מתפיסין בתמורה אחד אנשים ואחד נשים ומה לו להוכיז אחד אנשים ואחד נשים לכן פרי"י דמנא צהכל ממזין ליגנא **אהני ריבויא** לאשמעינן י"ז דתמורת נשים קדשי ואהני מיעוטא דלא מקרבן לכך מנא הכל ממזין ליגנא **אלימא דקריבה כמו תמורת אנשים: תחילת הקדש**. כמו תמורה מסוף הקדש דהיינו סמיכה דהוא סומך לשמיטה י"ז וזו להכי קרי לתמורה סוף הקדש (כמו) צמסת נזיר (דף ג.א). משום דלא י"אצמרינן התם צמסיכה כלל והוא ליה תמורה סוף הקדש לגבי קרבן שהמירו צו דאותו קרבן הוי ראשון וחילופויו שני אצל הכא דקמשמעין בסמיכה הוא ליה תמורה תחילת הקדש לגבי סמיכה שהיא לבסוף שיתחכף לקרבנו **ווא קרבן עובד בוכבים**. ואי"ת למאי איצטרין קרבנו להכי הא נפקא שפיר (י' מצני ישראל סומכין ואין העובדי כוכבים סומכין ויש לומר דאיצטרין דמהו דתימא אין העובד כוכבים עצמו סומך על קרבנו ומיהו הכהנים סומכין עליהו ומש"ה איצטרין קרבנו מאיר כיון דלית ליה קרבנו ולא קרבן אצוי אלמא אית ליה יורש סומך ואם כן אית ליה למימר י"ז דהא יליפינן זה מזה ויש לומר דאי לאו קרא דהמר ימיר דמרצה יורש הוא ליה לאזקומיה קרבנו טפי למעוטי יורש מלרבות כל צעלי חוברין אבל השמא דכתיב ואם המר ימיר לרבות יורש (ט"ז)דסומך ומוקי קרבנו לרבות כל צעלי חוברין ואי"ת מאי שנא דשאר קרבנו למעוטי והאי לרצויי ויש לומר דלמעוטי לא מציא אמרת דלס כן לישמוך קרא מיניה וגו' וממילא אמר דאין השותפין סומכין כדלמר לקמן (דף ג.א). דאין השותפין ממזין:

דלמרינן צמנחות (ג.א) ובתורת כהנים(י) צני ישראל וסמך(י) צני ישראל סומכין ואין העובדי כוכבים סומכין: **ואייסר ליה כז'**. ואכתי הוי קרבנו שלישי לקרבנו ולא קרבן אצוי ו(י)דס"ד] דלס אצוי לאו כללמר דמי אלא כשלו: **לרבות אם היורש**. דהכי מצי למיכתב ואם ימיר צדמה צדמה המר ימיר למאי הלכתא לרבות את היורש דתמורתו תמורה: הכי

אלימא משום נשים דלמר לקמן דכל הענין מדבר צלשון זכר וכתיב המר ימיר לרצויי נשים י"ז דסד"א אהני ריבויא לאשמעינן י"ז דתמורת נשים קדשי ואהני מיעוטא דלא מקרבן לכך מנא הכל ממזין ליגנא **אלימא דקריבה כמו תמורת אנשים: תחילת הקדש**. כמו תמורה מסוף הקדש דהיינו סמיכה דהוא סומך לשמיטה י"ז וזו להכי קרי לתמורה סוף הקדש (כמו) צמסת נזיר (דף ג.א). משום דלא י"אצמרינן התם צמסיכה כלל והוא ליה תמורה סוף הקדש לגבי קרבן שהמירו צו דאותו קרבן הוי ראשון וחילופויו שני אצל הכא דקמשמעין בסמיכה הוא ליה תמורה תחילת הקדש לגבי סמיכה שהיא לבסוף שיתחכף לקרבנו **ווא קרבן עובד בוכבים**. ואי"ת למאי איצטרין קרבנו להכי הא נפקא שפיר (י' מצני ישראל סומכין ואין העובדי כוכבים סומכין ויש לומר דאיצטרין דמהו דתימא אין העובד כוכבים עצמו סומך על קרבנו ומיהו הכהנים סומכין עליהו ומש"ה איצטרין קרבנו מאיר כיון דלית ליה קרבנו ולא קרבן אצוי אלמא אית ליה יורש סומך ואם כן אית ליה למימר י"ז דהא יליפינן זה מזה ויש לומר דאי לאו קרא דהמר ימיר דמרצה יורש הוא ליה לאזקומיה קרבנו טפי למעוטי יורש מלרבות כל צעלי חוברין אבל השמא דכתיב ואם המר ימיר לרבות יורש (ט"ז)דסומך ומוקי קרבנו לרבות כל צעלי חוברין ואי"ת מאי שנא דשאר קרבנו למעוטי והאי לרצויי ויש לומר דלמעוטי לא מציא אמרת דלס כן לישמוך קרא מיניה וגו' וממילא אמר דאין השותפין סומכין כדלמר לקמן (דף ג.א). דאין השותפין ממזין:

דלמרינן צמנחות (ג.א) ובתורת כהנים(י) צני ישראל וסמך(י) צני ישראל סומכין ואין העובדי כוכבים סומכין: **ואייסר ליה כז'**. ואכתי הוי קרבנו שלישי לקרבנו ולא קרבן אצוי ו(י)דס"ד] דלס אצוי לאו כללמר דמי אלא כשלו: **לרבות אם היורש**. דהכי מצי למיכתב את היורש דתמורתו תמורה: הכי

אלימא משום נשים דלמר לקמן דכל הענין מדבר צלשון זכר וכתיב המר ימיר לרצויי נשים י"ז דסד"א אהני ריבויא לאשמעינן י"ז דתמורת נשים קדשי ואהני מיעוטא דלא מקרבן לכך מנא הכל ממזין ליגנא **אלימא דקריבה כמו תמורת אנשים: תחילת הקדש**. כמו תמורה מסוף הקדש דהיינו סמיכה דהוא סומך לשמיטה י"ז וזו להכי קרי לתמורה סוף הקדש (כמו) צמסת נזיר (דף ג.א). משום דלא י"אצמרינן התם צמסיכה כלל והוא ליה תמורה סוף הקדש לגבי קרבן שהמירו צו דאותו קרבן הוי ראשון וחילופויו שני אצל הכא דקמשמעין בסמיכה הוא ליה תמורה תחילת הקדש לגבי סמיכה שהיא לבסוף שיתחכף לקרבנו **ווא קרבן עובד בוכבים**. ואי"ת למאי איצטרין קרבנו להכי הא נפקא שפיר (י' מצני ישראל סומכין ואין העובדי כוכבים סומכין ויש לומר דאיצטרין דמהו דתימא אין העובד כוכבים עצמו סומך על קרבנו ומיהו הכהנים סומכין עליהו ומש"ה איצטרין קרבנו מאיר כיון דלית ליה קרבנו ולא קרבן אצוי אלמא אית ליה יורש סומך ואם כן אית ליה למימר י"ז דהא יליפינן זה מזה ויש לומר דאי לאו קרא דהמר ימיר דמרצה יורש הוא ליה לאזקומיה קרבנו טפי למעוטי יורש מלרבות כל צעלי חוברין אבל השמא דכתיב ואם המר ימיר לרבות יורש (ט"ז)דסומך ומוקי קרבנו לרבות כל צעלי חוברין ואי"ת מאי שנא דשאר קרבנו למעוטי והאי לרצויי ויש לומר דלמעוטי לא מציא אמרת דלס כן לישמוך קרא מיניה וגו' וממילא אמר דאין השותפין סומכין כדלמר לקמן (דף ג.א). דאין השותפין ממזין:

טעמא דהתם לא מיירי בסמיכה והכא מיירי בסמיכה משמע כדאמרן: ואי"א רבנן דבב"י דירוש סומך את הב' קרבנו. דמשמע למעוטי כלומר קרבנו ולא קרבן אצוי: **בב"י רבנן תלתא** קרבנו כתיבי בסמיכה. בני שלמים ולא קרבן אצוי סביר רבנן: ואי קרבן עובד כוכבים. דאין קרבן עובד כוכבים טעון סמיכה: ואי קרבן חבירו. דאין אדם סומך על קרבן חבירו: כל בעלי חוברין לסמיכה. שאם הקריב שנים או שלשה קרבן אחד כולן סומכין עליו ודלכל חד קרינן ליה קרבנו וסבירא ליה דירוש סומך דקרבן אצוי דמי כמו קרבנו של יורש: ור' יהודה כל בעלי חוברין לסמיכה לית צ"ח אייתר ליה חד קרבנו למעוטי יורש: ואיתמא לעולם אית צ"ח. לרוביו כל בעלי חוברין ומוסיא יליף ליה את מאי שח חד קרבנו למעוטי יורש וחד למעוטי קרבן עובד כוכבים וחד למעוטי קרבן חבירו: **א"ר** ר' יהודה ר' חבירו וקרבן עובד כוכבים **מוד קרא נפקא** צ"ת. דתוריינו אינן שלו אייתר ליה חד לרוביו כל בעלי חוברין:

הב' ממזין פרק ראשון תמורה

הב' ממזין אחד אנשים ואחד נשים. צהכל שחושין (י) לא תני אחד אנשים ואחד נשים וצגמ' מפרש משום דכל הפרשה כולה צלשון זכר נאמרה איצטרין קרא לרצויי נשים: **ווסופג את הארבעים**. ואי"ת אמאי לא תני שמונים דהא כתיב (ויקרא כ) לא יחליפנו ולא ימיר אותו ויש לומר דלא נחת למנין מלקיות אלא כלומר דלקי עליהי"ז ועוד י"ל דלעולם לא לקי אלא ארצעים ותרי לאוי צריכי חד צקרבן עלו וחד צשל מצירו וכגון דלמר כלל הירוה' להמיר יצא וימיר(י):

הא גופא קשיא אמרת הב' ממזין צבתחלה לא שאדם רשאי צהמיר דיעבד. ואי"ת מנא ליה למקשה דהכל ממזין למתחלה הוא דלמנא דיעבד הוא דכ"ג י"ז פריך צריש מולין (דף ג.) **וצ"ל דע"כ** הכל ממזין דיעבד למתחלה דאי דיעבד תרתי דיעבד למא לי צאזאזוכן (פרש"י) [איתא] התם דר"ל דהכל שחושין למתחלה דאי דיעבד שאלמא זכריוו לצרכה התם דלכך לא קשה הכא תרתי דיעבד למא לי משום דלשמעונין צסיפא צסופג ארצעים דסד"א לאו שאין צו מעשה הוא ואין לוקין עליו ולפירושו קשה מאי פריך הכא ואין לומר דהיינו האי דקמצינ דאין הלשון משמע כן ועוד מאי קמציני ממה שהקשה ופר"מ י"אדמתן הכל ממזין דלשנא אלימא לאשמעונין דאפילו צמוד התמורה נתפסת וסד"א ארצעים צכתפיה וכשר והיינו הא דקא משני ואי"ת והכי מצי למימר דמנא ליגנא אלימא משום חידוש דמוזיז הא אמר לקמן יהיה לרבות שוגג כמודי אלמנא משמע דמוזיז פשיטא טפי משוגג ומיזך רציוו ברוך דהא דלמר יהיה לרבות שוגג כמודי לענין מלקות קאמר ורציוו שמשון משני"ך חלק עליו דהא אמרי' אין מלקות צצוגג עליו צספריס חלוקין צצזר לקמן (דף ז') **דקאמר** גבי תמורה לקין גבי קדשים לא לקי ואית דגריסי גבי תמורה קדוש גבי קדשים לא קדוש וי"א דהא דלמר יהיה לרבות שוגג כמודי היינו לענין מתפס קדושה דלמר צעלמא (י) הקדש צטעות לא

הוי הקדש ומש"ה פשיט טפי דמנא הכל ממזין משום רבותא היינו לענין הקריבה דלמר לקמן התמורה נמי קריעה ואשמעינן הכא דלף צמוד קריעה דס"י ארצעים צכתפיה וכשר וכל זה לא נהירא לר' עזריאשני רצ יהודה הכי קמני הכל מתפיסין בתמורה אחד אנשים ואחד נשים ומה לו להוכיז אחד אנשים ואחד נשים לכן פרי"י דמנא צהכל ממזין ליגנא **אהני ריבויא** לאשמעינן י"ז דתמורת נשים קדשי ואהני מיעוטא דלא מקרבן לכך מנא הכל ממזין ליגנא **אלימא דקריבה כמו תמורת אנשים: תחילת הקדש**. כמו תמורה מסוף הקדש דהיינו סמיכה דהוא סומך לשמיטה י"ז וזו להכי קרי לתמורה סוף הקדש (כמו) צמסת נזיר (דף ג.א). משום דלא י"אצמרינן התם צמסיכה כלל והוא ליה תמורה סוף הקדש לגבי קרבן שהמירו צו דאותו קרבן הוי ראשון וחילופויו שני אצל הכא דקמשמעין בסמיכה הוא ליה תמורה תחילת הקדש לגבי סמיכה שהיא לבסוף שיתחכף לקרבנו **ווא קרבן עובד בוכבים**. ואי"ת למאי איצטרין קרבנו להכי הא נפקא שפיר (י' מצני ישראל סומכין ואין העובדי כוכבים סומכין ויש לומר דאיצטרין דמהו דתימא אין העובד כוכבים עצמו סומך על קרבנו ומיהו הכהנים סומכין עליהו ומש"ה איצטרין קרבנו מאיר כיון דלית ליה קרבנו ולא קרבן אצוי אלמא אית ליה יורש סומך ואם כן אית ליה למימר י"ז דהא יליפינן זה מזה ויש לומר דאי לאו קרא דהמר ימיר דמרצה יורש הוא ליה לאזקומיה קרבנו טפי למעוטי יורש מלרבות כל צעלי חוברין אבל השמא דכתיב ואם המר ימיר לרבות יורש (ט"ז)דסומך ומוקי קרבנו לרבות כל צעלי חוברין ואי"ת מאי שנא דשאר קרבנו למעוטי והאי לרצויי ויש לומר דלמעוטי לא מציא אמרת דלס כן לישמוך קרא מיניה וגו' וממילא אמר דאין השותפין סומכין כדלמר לקמן (דף ג.א). דאין השותפין ממזין:

תיקשי תרתי דיעבד למה לי אלא נקט לישנא דמשמע לתחילה כדקאמר רב יהודה הכל מתפס בתמורה כלומר קדושה אפילו במזיד דסד"א כיון דהייב מלקות בהתפסה זו או קדש כדאמר' צמנחות (דף פא ע"א) על תמורה ארבעים בכתיבה וכו', גבי תורה שנתעברה בתמורה ומתא אחת מהן חבתהא אין לה תקנה. פי' לפי שהתורה טעונה לחם ותמורתה אינה טעונה לחם, ופריך ולייתי בהמה ולחם ולימא אי הך דקיימא תמורה את תורה וזא לחמה כן עד ארבעים בכתיבה וכשר. ומתו קשה (מדבריה) [מדרי"ך ברי"] דהא אמר לקמן [יז.] יהיה לרבות שוגג במזיד אלמא דפשיטא ליה דרפי תפסי תמורה במזיד מבשוגג, ואומר ר"ב דלקמן מיירי במלקות דוראי לענין מלקות איצטרין לרבינו טפי שוגג במזיד משום דלא אכתחן מלקות בשוגג אבל מתניתין לענין קדושה איצטרין לאשמעונין טפי במזיד מבשוגג כרפי' דרבינו טפי שוגג בכתיבה וכשר. עוד י"מ דבמתניתין נקט לישנא דלכתחילה לאשמעונין דאפילו במזיד היא קדושה ליקרב כרפי' דסד"א ארבעים בכתיפה וכשר אבל לקמן לענין קדושה איצטרין לרבינו שוגג וסד"א דהוי כמו הקדש טעוט ואינו את קמ"ל. מיהו כל אותה ראייה ארבעים בכתיפה וכשר אבל לקמן לענין קדושה איצטרין לרבינו שוגג וסד"א דהוי כמו הקדש טעוט ואינו את קמ"ל. מיהו כל אותה ראייה

דסד"א כיון דהייב מלקות בהתפסה זו או קדש כדאמר' צמנחות (דף פא ע"א) על תמורה ארבעים בכתיבה וכו', גבי תורה שנתעברה בתמורה ומתא אחת מהן חבתהא אין לה תקנה. פי' לפי שהתורה טעונה לחם ותמורתה אינה טעונה לחם, ופריך ולייתי בהמה ולחם ולימא אי הך דקיימא תמורה את תורה וזא לחמה כן עד ארבעים בכתיבה וכשר. ומתו קשה (מדבריה) [מדרי"ך ברי"] דהא אמר לקמן [יז.] יהיה לרבות שוגג במזיד אלמא דפשיטא ליה דרפי תפסי תמורה במזיד מבשוגג, ואומר ר"ב דלקמן מיירי במלקות דוראי לענין מלקות איצטרין לרבינו טפי שוגג במזיד משום דלא אכתחן מלקות בשוגג אבל מתניתין לענין קדושה איצטרין לאשמעונין טפי במזיד מבשוגג כרפי' דרבינו טפי שוגג בכתיפה וכשר. עוד י"מ דבמתניתין נקט לישנא דלכתחילה לאשמעונין דאפילו במזיד היא קדושה ליקרב כרפי' דסד"א ארבעים בכתיפה וכשר אבל לקמן לענין קדושה איצטרין לרבינו שוגג וסד"א דהוי כמו הקדש טעוט ואינו את קמ"ל. מיהו כל אותה ראייה ארבעים בכתיפה וכשר אבל לקמן לענין קדושה איצטרין לרבינו שוגג וסד"א דהוי כמו הקדש טעוט ואינו את קמ"ל. מיהו כל אותה ראייה

כי אם המר ימיר דהו נמי מוקי לרבות יורש דהכי משמע טפי ואתא קרבנו למעט והמר לרבות אשה: ע"י השטותו בסוף המסכת:

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'

ר'